

TURVALLISUUSASIAKIRJA, FREERIDE-KELKKAILU, POSION YHTEISMETSÄ

1. **Palvelun tarjoaja**

Posion yhteismetsä
Posiontie 44
97900 Posio
Y: 0191909-4

Turvallisuusasiakirja Freeride-kelkkailusta Posion yhteismetsän alueella

2. **Turvallisuusasioista vastaava(t) henkilö(t) ja varahenkilö(t),**

Toiminnanjohtaja Markus Laatikainen puh. 0401792110
Metsäasiantuntija Jyrki Pitkänen puh. 0408335136

Tehtävinä yleinen turvallisuuden valvonta, suunnittelu ja ohjeistus. Onnettomuustilanteissa avustaminen mahdollisuuksien mukaan

3. **Ennakoitavat vaaratilanteet ja niiden mahdolliset seuraukset**

Freeride-kelkkailu tarkoittaa vapaata kelkkailua ja käytössä on koko yhteismetsän noin 25 000 hehtaarin suuruinen alue. Alue on monipuolista maastoa, joten siellä on myös monenlaisia mahdollisia vaaranpaikkoja ja vaaratilanteita. Mahdollisia vaaroja on mm. jään kantavuus vesistöillä, purot ja joet, lumen alla olevat kivet ja kannot tai muut esteet ja puihin törmäminen. Lisäksi ajoalueen sisällä sijaitsevan Murtotuulen tuulivoimapuiston voimaloista voi pudota talviaikaan jäitä, joka voi aiheuttaa vahinkoja. Tästä syystä tuulivoimaloiden läheisyydessä oleskelua ja liikkumista tulee välttää sellaiseen aikaan vuodesta, jolloin jäänmuodostumista voi tapahtua – suositeltava varoetäisyys voimaloista on vähintään 200 metriä. Yhteismetsän alueella on runsaasti korkeuseroja; jyrkkiä vaaranrinteitä sekä jyrkäniteitä esiintyy runsaasti ja joissa liikkuminen kaltevalla pinnalla voi olla kelkkailijalle riskitekijä. Lumivyöryn vaara on epätodennäköinen, mutta kuitenkin mahdollinen. Alueella on myös paikoin heikko puhelinlukuvoima. Myös kelkkailijoiden keskinäiset törmäämiset ovat mahdollisia, koska maastossa liikutaan usein ryhmissä. Laajalle alueelle voi myös eksyä. Alueella on jonkin verran aurattua tiestöä, jolla on myös muita liikkujia satunnaisesti. Onnettomuudet ovat kuitenkin varsin epätodennäköisiä, mutta kuitenkin mahdollisia. Puuhun törmäminen on tapaturmista todennäköisin ja siinä onnettomuuden vakavuuteen vaikuttaa suuresti törmäysnopeus. Esimerkiksi kelkan rikkoutuessa voi olla vaara kelkkailijan kylmettymiselle.

4. **Toimenpiteet vaarojen poistamiseksi tai tapaturmien ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi**

Maastoliikennelain 5 § mukaan moottorikäyttöistä ajoneuvoa tien ulkopuolella kuljetettaessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Moottorikäyttöistä ajoneuvoa on maastossa käytettävä siten, että vältetään vahingon ja haitan aiheuttamista luonnolle ja muulle ympäristölle, kiinteistölle ja luontaiselinkeinolle sekä tarpeettoman häiriön aiheuttamista asutukselle ja muulle ympäristölle.

Ajonopeuksien turvallisena pitäminen on tehokkain keino välttää onnettomuuksia. Maastoliikenneasetuksen 14 §: n mukaan moottorikäyttöisen ajoneuvon suurin sallittu nopeus maastossa maa-alueella on 60 km/h ja jääpeitteisellä vesialueella 80 km/h.

Kelkkaillessa tulee käyttää suojakypärää ja muitakin tarpeellisia suojarusteita. Lämpimät varusteet ehkäisevät paleltumiselta esim. kulkuneuvon rikkoutuessa. Freeride-kelkkailua suositellaan harjoitettavaksi pienryhmissä, jolloin onnettomuustilanteissa tai esimerkiksi kelkan jumituksessa ajokavereista on apua. Lisäksi radiopuhelimien käyttöä pienryhmän kesken suositellaan turvallisuuden lisäämiseksi. Maastoon ennakkoon tutustuminen voi myös ehkäistä tapaturmia. GPS-paikannin ja alueen kartta kannattaa pitää mukana maastossa liikkuesssa. Maastossa tulee liikkua oman taitotason mukaisesti, riskejä välttämällä. Aurattujen teiden luiskia ajaessa ja teitä ylittäessä tulee erityisesti huomioida mahdollinen muu liikenne.

5. Ohjeet erilaisia kohdan 3 mukaisesti ennakoituja onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteita varten

Tee ilmoitus onnettomuudesta hätäkeskukseen numeroon 112. Ladatkaa puhelimiinne 112-sovellus. Liikkukaa mielellään ryhmissä, tällöin apua on välittömästi onnettomuuden sattuessa paikalla. Ensiapuvälineet on hyvä kuljettaa mukana maastossa liikuttaessa, sillä ajoalue sijaitsee kaukana pelastuslaitoksista ja mahdollinen onnettomuuspaikka voi olla vaikeasti saavutettavissa. Avun saaminen voi siis kestää jopa tunteja. Varmistakaa puhelinkuuluvuus alueilla, joilla liikutte ja varatkaa mukaan myös lämpimiä vaatteita. Lisäksi alueella sijaitseva metsäautotieverkosto, sekä parkkipaikat/pelastautumispisteet aurataan satunnaisesti eivätkä ne välttämättä ole jokaisen lumisateen jälkeen/aikana aurattuja. Tutustukaa alueen pelastautumispisteiden sijaintiin, jotka ovat merkattujen pysäköintialueiden yhteydessä merkittynä karttakoordinaatein. Alueella olevista tieurista ja reiteistä sekä pelastautumispisteistä on toimitettu kartta pelastuslaitokseen helpottamaan reittisuunnittelua pelastuskohteille avun saannin nopeuttamiseksi. Evakuointi tapahtuu ensisijaisesti pelastautumispisteiden kautta. Onnettomuustilanteissa johtamisvastuu kuuluu pelastuslaitokselle.

6. Palvelun tarjoamisessa mukana olevien turvallisuusasioihin liittyvä perehdyttäminen ja kouluttaminen sekä mahdolliset pätevyys- ja koulutusvaatimukset

Alueelle kelkkailemaan menevien tulee tutustua alueen lupaohjeisiin ja tämä turvallisuusasiakirja tulee myös luvan liitteeksi. Lisäksi ajoalueeseen kannattaa tutustua maastokartan avulla ennakkoon, joita voi tilata palveluntarjoajalta (yhteismetsältä). Yhteismetsän henkilökunnalla ei ole käytyä ensiapu- ja turvallisuuskoulutusta. Onnettomuustilanteessa tilannetta johtaa pelastuslaitos.

7. Palvelussa käytettävät tilat, rakenteet, välineet, reitit, eläimet, henkilösuojaimet ja muu tarpeisto sekä niitä ja niiden huoltoa koskevat vaatimukset

Kelkkailijoilla on vapaassa käytössä yhteismetsän Koron, Vohon ja Jumiskon palstat, yhteensä noin 25 000 hehtaaria. Lupaohjeissa on määrätty rajoituksia alueen käyttöön muun muassa ajoalueen metsiköiden ja puuston, suojelualueiden sekä alueen sisällä sijaitsevan tuulivoimapuiston suhteen. Alueella on maastoon merkittyjä epävirallisia kelkkailu-urina. Kelkkailijoilla tulee olla kypärät ja muut asianmukaiset ajovarusteet (lämpövaatteet) ja työkalut (esim. lapio), sekä ensiapuvälineet/-tarvikkeet.

Yhteismetsä suosittelee digitaalisen Mapitare Maasto ja Merikartta -karttasovelluksen hankkimista ennen ajoalueelle siirtymistä. Mapitaren avulla navigoiminen alueella on helpompaa ja siitä ilmenevät kielletyt/sallitut ajoalueet. Mapitaren saa hankittua Android -käyttöjärjestelmiin Play-kaupasta ja Applen tuotteisiin AppStoresta. Mapitaren hinta on 19,99 euroa / vuosi.

Ajoalueelle on merkitty seuraavat parkkipaikat P-aluemerkein ja jotka toimivat ensisijaisina pelastautumispisteinä. P-aluemerkkeihin on merkitty ko. kohteiden hätäpuheluissa suositeltavat koordinaatit.

Parkkipaikat:

- Palojoen tienhaara P1:	P 66'12,801'	I 27'28,013'
- Poksamo, P2:	P 66'13,415'	I 27'29,470'
- Palokilkan tienhaara, P3	P 66'14,344'	I 27'28,937'
- Pyytöja, P4	P 66'15,898'	I 27'33,262'
- Pyytölampi, P	P 66'15,505'	I 27'32,720'

8. Palvelun tarjoamiseen liittyvät olosuhterajoitukset

Kelkkailu ei ole mahdollista, ellei lunta ole riittävästi. Kevään viimeisillä lumikeleillä alueen teille voi olla vaikeuksia päästä ajoneuvoilla kelirikon vuoksi. Lisäksi sääolosuhteet vaikuttavat olennaisesti lumen ja jääpeitteiden kantavuuteen talven kuluessa.

9. Palvelun suurin mahdollinen turvallinen asiakasmäärä eri olosuhteissa sekä palveluun osallistuvien terveydentilaa, fyysistä kuntoa, kokemusta, koulutusta, kielitaitoa ja muita vastaavia seikkoja koskevat vaatimukset

Alueelle ei ole määriteltä päivakohtaista enimmäismäärää kelkkailijoille. Oletettu päiväkohtainen enimmäismäärä on noin 50 kelkkailijaa. Viikkaimpia viikonpäiviä ovat olleet perjantait ja lauantait ja eniten kelkkailijoita on liikkunut alueella maaliskuuhuhtikuun aikana. Jokainen valitsee ajomaaston oman taitotason mukaan. Moottoriajoneuvoilla ei saa liikkua päihteiden vaikutuksen alaisena.

10. Palvelun vaikutuspiirissä olevien muiden kuin asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi tarpeelliset toimenpiteet

Kelkkailijoiden tulee huomioida muut alueen käyttäjät. Tiestöllä on muita kulkijoita. Alueelle voi olla kelkkailijoiden kanssa samanaikaisesti myös esim. metsästäjiä, kalastajia, poronhoidon harjoittajia tai muita liikkujia, jotka kelkkailijoiden tulee maastossa huomioida.

11. Miten erilaiset onnettomuus-, vaara- ja vahinkotilanteet kirjataan ja miten näin kerättyä tietoa käytetään hyväksi turvallisuustoiminnan kehittämisessä

Kaikki onnettomuus- ja läheltä piti tilanteet tulee ilmoittaa Posion yhteismetsälle sähköpostilla osoitteeseen markus.laatikainen@posionyhteismetsa.fi Kaikki ilmoitukset kirjataan yhteismetsän toimesta.

12. Menettely kuluttajaturvallisuuslain 8 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamiseksi

Mikäli yhteismetsä havaitsee freeride-kelkkalupien myynnistä edellä mainituista riskeistä poikkeavaa vaaraa jonkun terveydelle tai omaisuudelle yhteismetsä raportoi niistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Tahallisesta terveyden tai omaisuuden vaarantamisesta ilmoitetaan myös poliisille.

13. Miten turvallisuusasiakirjaan ja -suunnitelmaan sisältyvät tiedot saadaan palvelun tarjoamisessa mukana olevien tietoon

Turvallisuusasiakirja toimitetaan paikalliselle pelastuslaitokselle. Lisäksi se toimitetaan kaikille kelkkailuluvan ostaneille luvan liitteenä.

14. Miten tietojenantoasetuksessa (Valtioneuvoston asetus kulutustavaroista ja kuluttajapalveluksista annettavista tiedoista 613/2004) säädetty tiedot annetaan palveluun osallistuville ja palvelun vaikutuspiirissä oleville

Tiedot luovutetaan kaikille maastoliikenneluvan ostaneille freeride-luvan liitteenä.